

Handläggare
Kristina Björkegren Linder
Telefon: 08-508 33 890

Till
Utbildningsnämnden
2021-08-26

Stockholms stads EU-policy - Revidering 2021

Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2021/216

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberson
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till reviderad EU-policy för Stockholms stad till utbildningsnämnden för yttrande. I förslaget förtydligas hur den europeiska lagstiftningsprocessen ser ut och Stockholms stads möjligheter att påverka denna. Policyn preciserar även hur staden ska arbeta för att få genomslag för identifierade ståndpunkter tillsammans med en beskrivning av den interna ansvarsfördelningen.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget. Det åskådliggör på ett tydligt sätt hur den europeiska lagstiftningsprocessen är uppbyggd och stadens möjligheter att påverka den. Förvaltningen välkomnar särskilt de delar som berör samordningsprocessen och vikten av att stadens inspel är enhetliga och stadsövergripande när flera verksamheter berörs av EU:s lagstiftning eller rekommendationer. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna tjänsteutlåtandet och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till reviderad EU-policy för Stockholms stad till utbildningsnämnden för yttrande.

Kommunfullmäktige antog i april 2016 en övergripande EU-policy för Stockholms stad. Policyn utformades för att komplettera mål och inriktning för det internationella arbetet som presenterats i stadens internationella strategi. Fullmäktige gav i anslutning till godkännandet även berörda nämnder i uppdrag att utarbeta egna riktlinjer för EU-policyfrågor inom sina respektive verksamhetsområden. Utbildningsnämndens verksamhetsspecifika riktlinjer antogs i november 2017.

Ärendet

Stadens verksamhet och utveckling avgörs i hög utsträckning av beslut som fattas på EU-nivå. EU påverkar olika frågor på olika sätt. Dels genom rättslig påverkan i de fall där EU styr genom förordningar och direktiv som är bindande för kommuner, landsting och regioner. Dels genom politisk påverkan med EU:s icke-bindande verktyg, till exempel handlingsplaner och rekommendationer från rådet och kommissionen. I studier som genomförts av Sveriges Kommuner och Regioner konstateras att drygt 20 procent av dagordningspunkterna från kommunfullmäktige påverkas rättsligt av tvingande EU-lagstiftning. Ett aktivt EU-policyarbete är alltså en förutsättning för att kunna uppnå stadens långsiktiga vision och för att tillvarata stockholmarnas intressen.

I stadsledningskontorets förslag lyfts tre principer som ska vägleda stadens EU-arbete:

1. Staden ska verka för att beslut inom EU fattas så nära medborgarna som möjligt.
2. Stadens ska verka för att EU:s politik är väl avvägd och väl underbyggd.
3. Stadens ska verka för ett EU som är hållbart, demokratiskt och innovativt.

De principer som slås fast i stadens EU-policy ska ligga till grund för stadens facknämnder och bolagsstyrelser påverkansarbete på EU-nivå och vid utarbetande av stadens inställning i enskilda EU-ärenden. Stadsledningskontoret föreslår att de facknämnder och bolagsstyrelser som i hög grad påverkas av EU-policyfrågor ges i uppdrag att utifrån EU-policyn utarbeta och anta riktlinjer för sitt eget policyarbete. Stadsdelsnämnderna och de fackförvaltningar och bolagsstyrelser vars verksamhet inte lika direkt påverkas av EU-beslut föreslås alltså inte omfattas av uppdraget att ta fram egna riktlinjer. Utbildningsnämndens verksamhet faller in under den förra kategorin.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen, förskoleavdelningen, avdelningen för utveckling och samordning samt avdelningen för personal och kompetensförsörjning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 17 augusti 2021. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 18 augusti 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till stadsledningskontorets förslag till reviderad EU-policy för Stockholms stad. Det åskådliggör på ett tydligt sätt hur den europeiska lagstiftningsprocessen är uppbyggd och stadens möjligheter att påverka den. Förvaltningen välkomnar särskilt de delar som berör samordningsprocessen och vikten av att stadens inspel är enhetliga och stadsövergripande när flera verksamheter berörs av EU:s lagstiftning eller rekommendationer. Här ser förvaltningen betydelsen av att det internationella påverkansarbetet leds och samordnas av stadsledningskontoret, i mycket nära samverkan med fackförvaltningarna. I det sammanhanget skulle förvaltningen önska en ökad tydlighet i hur stadsledningskontoret bevakar berörda förvaltningars respektive verksamhetsområden och hur den informationen återkopplas till berörd förvaltning. Det finns ett behov av att bästa praxis från alla delar i staden sprids på ett mer aktivt sätt än vad som görs idag.

Inom utbildningsområdet har EU begränsade möjligheter att lagstifta och använder sig av icke-bindande verktyg för att stimulera frivillig samordning av medlemsländernas politik; genom att skapa förutsättningar för utbyte av idéer och genom att sprida goda exempel på europeisk nivå. Det viktigaste instrumentet för att styra utvecklingen i en viss riktning är den finansiering som EU erbjuder genom program och fonder. Programmen och fonderna speglar de prioriteringar och utpekade fokusområden som kommissionen arbetat fram för unionen. Förvaltningen ser här ett behov av en högre grad av samverkan med nationell nivå om städernas utmaningar. Detta utifrån att politiska beslut i Sverige i så hög grad är decentraliserade till lokal nivå. Förvaltningen skulle i det sammanhanget även gärna se att Stockholmsregionens Brysselkontor vidgade sin bevakning till att omfatta också ”mjuka” områden som arbetsmarknad, utbildning, kultur och sociala frågor,

för att på ett bättre sätt kunna ta tillvara medborgarnas intressen och underlätta det strategiska arbetet.

Avslutningsvis ser förvaltningen det kloka i att endast de facknämnder och bolagsstyrelser som i en hög grad påverkas av EU-policyfrågor ges i uppdrag att utifrån EU-policyn utarbeta och anta riktlinjer för sitt eget EU-policyarbete.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bilaga

Stockholms stads EU-policy – Reviderad 2021